

Sygn. akt IV CZ 8/14

POSTANOWIENIE

Dnia 10 kwietnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Iwona Koper (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Anna Owczarek

w sprawie ze skargi powoda
o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem
Sądu Okręgowego w O.
z dnia 4 czerwca 2013 r., sygn. akt IX Ca .../13
w sprawie z powództwa A. A.
przeciwko M. T. o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 10 kwietnia 2014 r.,
zażalenia powoda
na postanowienie Sądu Okręgowego w O.
z dnia 18 października 2013 r., sygn. akt IX Ca .../13,

oddala zażalenie;

przyznaje radcy prawnemu P. M. od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w O. tytułem pomocy prawnej udzielonej skarżącemu w postępowaniu zażaleniowym kwotę 1.800 (jeden tysiąc osiemset) zł wraz z należnym podatkiem od towarów i usług.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 18 października 2013 r. odrzucił skargę powoda A. A. o wznowienie postępowania zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego. W jego uzasadnieniu wskazał, że skarga nie została oparta na ustawowej podstawie, gdyż „nowy dowód” - dokument, na który powołuje się powód w skardze w postaci jego pisma z dnia 23 lutego 2010 r. znajdującego się w aktach sprawy sygn. akt IX Ca .../09 Sądu Okręgowego w O., istniał na etapie rozpoznawania sprawy i był znany skarżącemu - wówczas powodowi - od początku sporu tak jak pozostałe wnioskowane obecnie w skardze dowody. Odnosząc się do drugiej podstawy żądania wskazanej w skardze, dotyczącej pozbawienia powoda możliwości działania (art. 401 pkt 2 k.p.c.), Sąd stwierdził, że przesłanka ta nie została wykazana. A. A. zgłaszał wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, jednak żądanie to zostało prawomocnie oddalone. Sąd podniósł, że powód nie jest osobą bezradną, gdyż jego pisma redagowane są w sposób wskazujący na duże zrozumienie sytuacji i potrzebnej problematyki.

Postanowienie odrzucające skargę A.A. zaskarżył zażaleniem, podnosząc zarzuty naruszenia przepisów art. 410 § 1 k.p.c. i art. 357 § 2 k.p.c., a także naruszenie § 2 i 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

W uzasadnieniu zażalenia wskazał, że zaskarżone postanowienie z dnia 18 października 2013 r. zostało wydane na posiedzeniu niejawnym, a jego uzasadnienia nie sporządzono ani nie doręczono. Brak uzasadnienia postanowienia Sądu Okręgowego uniemożliwia powodowi merytoryczną polemikę z zapadłym rozstrzygnięciem i już tylko z tego powodu powinno ono zostać uchylone.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Analiza akt sprawy nie potwierdza zarzutu nedoręczenia skarżącemu postanowienia odrzucającego jego skargę i nie sporządzenia uzasadnienia tego postanowienia. Odpis postanowienia z dnia 18 października 2013 r. został

doręczony pełnomocnikowi skarżącego dnia 14 listopada 2013 r. (k. 17) i ponownie z uzasadnieniem dnia 3 stycznia 2014 r. (k. 44).

Błędne jest przekonanie skarżącego, że przy badaniu podstawy wznowienia, w myśl art. 410 k.p.c., sąd ogranicza się do ustalenia, czy podstawa wskazana w skardze odpowiada którejkolwiek z ustawowych podstaw wznowienia. W judykaturze przeważa bowiem odmienny pogląd, zgodnie z którym ocena, czy skarga opiera się na ustawowej podstawie wznowienia, nie ogranicza się do badania, czy okoliczności wskazane przez skarżącego dają się podciągnąć pod przewidzianą w ustawie podstawę wznowienia, lecz obejmuje badanie i ustalenie, czy podstawa wznowienia rzeczywiście istnieje (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 19 maja 2005 r., II CZ 41/05, niepubl., z dnia 10 lutego 2006 r., I PZ 33/05, OSNP 2007, nr 3-4, poz. 48, z dnia 14 grudnia 2006 r., I CZ 103/06, niepubl., z dnia 30 maja 2007 r., I CZ 40/07, niepubl., wyrok SN z dnia 16 maja 2007 r., III CSK 56/07, niepubl., postanowienie SN z dnia 4 września 2008 r., IV CZ 71/08, niepubl.). Za taką wykładnią art. 410 § 1 k.p.c. przemawia fakt, że po uchyleniu art. 411 k.p.c., poszerzeniu uległa kognicja sądu badającego na posiedzeniu niejawnym, czy skarga opiera się na ustawowej podstawie wznowienia. Podstawą oceny sądu w tym zakresie, która nie jest przy tym oceną zasadności skargi o wznowienie, są przytoczone w niej twierdzenia.

Na podstawie art. 403 § 2 k.p.c. można żądać wznowienia postępowania w razie późniejszego wykrycia takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych mogących mieć wpływ na wynik sprawy, z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. Są to dowody, które już wówczas istniały, lecz nie były znane stronie oraz takie, których w poprzednim postępowaniu nie można było powołać, gdyż dopiero po jego zakończeniu pojawiła się możliwość ich przeprowadzenia.

Podzielić należy ocenę Sądu Okręgowego, że wnioskowane przez skarżącego w skardze o wznowienie dowody były znane już w poprzednim postępowaniu i skarżący mógł wówczas z nich skorzystać, co w zażaleniu nie jest kwestionowane. Nie zachodzi więc podstawa wznowienia postępowania w postaci późniejszego wykrycia dowodów w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c.

Strona może na podstawie art. 401 pkt 2 k.p.c. żądać wznowienia postępowania z powodu nieważności, jeśli wskutek naruszenia przepisów prawa była pozbawiona możliwości działania. Skarżący wiąże istnienie tej podstawy wznowienia z odmową ustanowienia adwokata z urzędu w sytuacji, gdy on sam ze względu na stan zdrowia nie był w stanie zadbać o swój interes w prowadzonym procesie. Twierdzenia te jednak – jak trafnie przyjął Sąd Okręgowy – nie wypełniają podstawy wznowienia z art. 401 pkt 2 k.p.c. z uwagi na niewykazanie, że pozbawienie możliwości działania było następstwem naruszenia przepisów prawa przez sąd, który odmówił skarżącemu ustanowienia adwokata z urzędu. Twierdzeń takich skarżący nie podnosił zarówno w skardze jak i obecnie w zażaleniu.

Podnoszony w zażaleniu brak rozstrzygnięcia o kosztach pomocy prawnej udzielonej skarżącemu w postępowaniu przed Sądem Okręgowym objęty jest właściwą dla jego usunięcia regulacją art. 351 § 1 i 2 k.p.c. Wskazać też trzeba, na brak interesu prawnego uczestnika postępowania w zaskarżeniu postanowienia w przedmiocie wynagrodzenia pełnomocnika z tytułu nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (uchwały SN z dnia 8 marca 2012 r., III CZP 2/12, OSNC 2012, nr 10, poz. 115, z dnia 20 maja 2011 r., III CZP 14/11, OSNC 2012, nr 1, poz. 2, z dnia 25 czerwca 2009 r., III CZP 36/09, OSNC 2010, nr 2, poz. 24).

Z tych względów, Sąd Najwyższy oddalił nieuzasadnione zażalenie stosownie do art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. i na podstawie § 6 pkt 6, § 12 ust. 2 pkt 2 i § 15 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jedn. tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 490) orzekł o kosztach pomocy prawnej udzielonej skarżącemu w postępowaniu zażaleniowym.